

## #Kracht 15 Positionering en Profilering Holland Rijnland

Deze richtinggevende notitie is de uitkomst van het proces #Kracht15 Positionering en Profilering Holland Rijnland. De richting zoals geschetst in deze notitie is een belangrijk overdrachtsdocument naar de nieuwe gemeenteraden. We vragen het Algemeen Bestuur in te stemmen met:

1. de bestuurlijke ambitie om in het ruimtelijke, economisch- en sociaal domein samen te werken
2. het vernieuwen van de gemeenschappelijke regeling, met voor wat betreft het fysiek domein een lichter takenpakket en v.w.b. het sociaal domein een aangepast takenpakket
3. het inzetten van Holland Rijnland voor gezamenlijke lobby en belangenbehartiging (zoals gesprekken met andere overheden) waarbij ruimte moet zijn om kansen voor de regio gezamenlijk op te pakken
4. het uitvoeren en afronden van Programma van Afspraken / RIF-projecten
5. de ambitie van gemeenten om meer op het niveau van de clusters of individuele gemeenten samenwerking te organiseren. De samenwerking op regionaal niveau moet complementair zijn aan de samenwerking op clusterniveau. Op deze wijze voorkomen we dat onderwerpen dubbel worden opgepakt of dat onderwerpen tussen wal en schip belanden en blijven liggen
6. het voorleggen van onderstaande notitie(inclusief de inhoud van de regionale samenwerkingsagenda) aan de nieuwe raden en colleges als richting voor de regionale samenwerking in de toekomst
7. het opheffen van de stuurgroep Holland Rijnland en de ambtelijke begeleidingsgroep en resterende taken #Kracht15 over te dragen aan het Dagelijks Bestuur waarbij de secretarissen van gemeenten nauw betrokken blijven
8. het verstrekken van de opdracht om scenario's uit te werken voor de ambtelijke en bestuurlijke inrichting van Holland Rijnland waarbij rekening wordt gehouden met de uitgangspunten van 25% minder inwonerbijdrage en een substantieel bedrag voor cofinanciering
9. het verzoek aan de huidige voorzitter om voor de komende bestuursperiode een Dagelijks Bestuur te formeren en om in overleg met de colleges van burgemeester en wethouders tot een voordracht aan het Algemeen Bestuur te komen, waarbij uitgegaan wordt van een verkleind Dagelijks Bestuur van vier (exclusief voorzitter)

Het proces #Kracht15 heeft geleid tot een samenwerkingsagenda waarin deelnemende gemeenten benoemd hebben op welke thema's en activiteiten zij de komende periode met elkaar op regionaal niveau willen samenwerken.

De deelnemende gemeenten hebben een onverminderde ambitie om regionaal samen te werken. Ze hebben regionaal een gevoel van verbondenheid nu en in de toekomst.

Op dit moment concluderen gemeenten dat ze gezamenlijk op regionaal niveau, minder concrete ambities delen op de economische en ruimtelijke agenda, maar op de sociale agenda (inclusief drie decentralisaties) juist veel (meer) zaken regionaal willen oppakken.

De gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland blijft dus bestaan met op dit moment een dunner takenpakket op de fysieke agenda en voor het sociaal domein een uitbreiding op het huidige takenpakket van de gemeenschappelijke regeling. Samenwerkingsthema's die niet (meer) in de gemeenschappelijke regeling worden opgenomen, zullen naar verwachting in clusterverband worden opgepakt. Als we het hebben over clusters gaat het op dit moment over de drie geografische clusters. Er bestaat daarnaast de behoefte aan thematische clustering, waarin gemeenten los van regionale ligging samenwerken. In de toekomst zal dit als netwerkconstructie waarschijnlijk veel vaker gaan gebeuren.

## INHOUD SAMENWERKINGSAGENDA

Onderstaande samenwerkingsagenda is opgehaald en besproken met ambtelijke organisaties en bestuurders. Voor de agenda ruimte en economie zijn regionaal een aantal thema's van belang: ruimte, wonen, mobiliteit, groen en economie. Op deze agenda zien we dat er op dit moment geen nieuwe ambities zijn en is de agenda voor ruimte en economie daarmee dunner dan voorheen.

Naast de taken in onderstaande samenwerkingsagenda, worden de volgende activiteiten op regionaal niveau belegd en gelden voor zowel de fysieke als sociale agenda:

1. **lobby en belangenbehartiging** van onderwerpen uit de regio (geïnitieerd door een of meerdere deelnemende gemeenten)
2. **signaleren** en benoemen van **nieuwe ontwikkelingen** (signaalfunctie en mogelijkheid te anticiperen zodat cofinanciering mogelijk blijft en subsidies aangevraagd kunnen worden)
3. **regionale afstemming** van thema's die de regio aan gaan (platformfunctie)

## AGENDA RUIMTE EN ECONOMIE

### RUIMTE

Op het thema **ruimte** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. de **regionale structuur visie (RSV)**. De bestaande visie blijft behouden en geeft hoofdlijnen aan voor het gebied regio Holland Rijnland, ten behoeve van gesprekken met de provincie

Wat de gemeenten niet meer op regionaal niveau oppakken:

2. het periodiek actualiseren van de RSV (eigenaarschap voor ontwikkelen structuurvisie komt te liggen bij clusters; belangrijk is dat de visies op clusterniveau worden afgestemd met de regio, waarbij focus komt te liggen op de grensvragen en de effecten voor deelnemende gemeenten in de regio)

### WONEN

Op het thema **wonen** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. het organiseren van een **regionale woonruimteverdeling** om een eerlijke en gelijke verdeling van woonruimte voor burgers te organiseren ongeacht de gemeente waar zij vandaan komen. Hiervoor wordt regionaal een huisvestingsverordening gehanteerd en een bezwarencommissie, een urgentiecommissie en een klachtencommissie georganiseerd
2. afstemming nieuwbouwprogramma's waarin onderwerpen als verdeling van de schaarste / groei worden besproken en afgestemd

Operationeel zullen de volgende taken regionaal opgepakt worden voor wonen:

3. uitvoeren van Besluit Woning gebonden Subsidies (administreren). Deze taak gaat met name over het uitkeren van toegekende gelden met een looptijd tot 2018

### MOBILITEIT

Op het thema **mobiliteit** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. de uitvoeringsplannen zoals genoemd in het **regionaal verkeers- en vervoerplan (RVVP)**. Dit als onderlegger voor gelden Brede Doel Uitkeringen (BDU) waarbij de uitvoeringsplannen regelmatig worden aangepast. Deze uitvoeringsplannen worden regionaal opgepakt (waaronder fietsnetwerk woon-werkverkeer)

2. het organiseren van afstemming als het moment van aanbesteden in zicht komt. Onderwerp van gesprek gaat over de mate waarin het noodzakelijk is een regionaal standpunt te formuleren

Wat de gemeenten niet meer op regionaal niveau oppakken:

3. het actualiseren van het RVVP
4. regionale ov visie blijft behouden, maar zal de komende jaren geen actualisatie behoeven

Operationeel zullen de volgende taken regionaal opgepakt worden voor mobiliteit:

5. het **coördineren van de subsidieaanvraag** ten behoeve van projecten verkeersveiligheid
6. het aanvragen en coördineren van **brede doeluitkeringen (BDU)** voor de uitvoering van regionale verkeer- en vervoersprojecten. Dit zijn financieringsprogramma's waarmee gemeenten gezamenlijk grote verkeer- en vervoersprojecten kunnen realiseren (NB. de verstrekker vereist een aanvraag vanuit de regio of provincie)
7. aanbesteden en uitvoeren van het **collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV)**. Het aanbesteden en aansturen van de vervoerder van regionaal vraagafhankelijk vervoer zoals de Regio Taxi
8. actualiseren van de **Regionale Verkeer en Milieu Kaart**

## GROEN (natuur en landschap)

Op het thema **groen** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. het beheer van het groenprogramma. De regio stelt groengelden ter beschikking aan gemeenten indien hiervoor een plan wordt ingediend
2. aan versterking van uitvoeringskracht op het thema groen. Met deze versterking kunnen projecten worden opgepakt en gerealiseerd
3. het benutten van kansen voor het verder uitbreiden en verbeteren van de bereikbaarheid van groenblauwe verbindingen (wandel- en fietspaden en vaarwegen)

## ECONOMIE

Op het thema **economie** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. het signaleren en benoemen van nieuwe ontwikkelingen (signaalfunctie en mogelijkheid te anticiperen zodat cofinanciering mogelijk blijft en subsidies aangevraagd kunnen worden)
2. het organiseren van capaciteit en geld (cofinanciering) voor innovatie, samen met ketenpartners
3. het zijn van aanspreekpunt voor de provincie in het Regionaal Economisch Overleg. Provincie vraagt advies over ontwikkelingen binnen de regio en kan standpunten van regio meenemen.

Wat de gemeenten niet meer op regionaal niveau oppakken:

4. op het gebied van recreatie en toerisme worden geen activiteiten ontplooid, anders dan wat een relatie heeft met het beheer van het groenprogramma

Discussiepunt voor de agenda:

5. voor het onderwerp detailhandel is nog geen keuze gemaakt. Het nieuwe Algemeen Bestuur moet zich uitspreken of dit onderwerp regionaal wordt opgepakt

Door de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek en Leidse Regio is een Regionaal Investeringsfonds (RIF) ingesteld. In 17 jaar is € 180 miljoen bijeengebracht voor cofinanciering van de RijnlandRoute, het HOV-programma, de noordelijke ontsluiting Bollenstreek, herstructurering Bollenstreek en een groenprogramma. Beheer van het RIF blijft een taak van de GR Holland Rijnland.

## SOCIALE AGENDA

Op de **sociale agenda** bestaat veel energie en urgentie om regionaal samen te werken. De behoefte is om op lokaal of cluster niveau vrijheid te hebben en lokale keuzes te maken; op bepaalde thema's is er behoefte en noodzaak tot regionale samenwerking. De tijdlijn die gemeenten met elkaar voor ogen hebben voor de samenwerkingsagenda is circa drie jaar. De ontwikkelingen binnen het sociaal domein zijn dermate complex dat het niet wenselijk is (en ook niet doenlijk) op dit moment een samenwerkingsagenda voor langere termijn te bepalen.

Voor wat betreft de onderdelen die de sociale agenda bevatten, is hieronder een weergave gemaakt van de activiteiten die de regio in de toekomst zal (blijven) uitvoeren.

Allereerst wordt veel belang gehecht aan het oppakken van taken die vanuit het Rijk naar de gemeenten komen (decentralisaties). Hiervoor is binnen Holland Rijnland al een Projectgroep actief die visievorming en beleidsvorming heeft opgepakt. Zij hebben in dit kader al handreikingen en scenario's voor gemeenten opgeleverd.

De onderwerpen zoals hieronder beschreven kunnen een aanvulling zijn op de huidige gemeenschappelijke regeling. Afhankelijk van keuzes in de samenwerking, (alleen platform of ook gezamenlijke inkoop), kunnen taken worden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

## WERK

Op het thema **werk** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. het inrichten van een regionaal werkbedrijf (wettelijke verplichting)
2. het hanteren van een gezamenlijke werkgeversbenadering (werkgevers worden uniform benaderd; zijn daardoor eerder geneigd zaken te doen met de regio). Gemeenten voorkomen daarmee onderlinge concurrentie
3. het ontwikkelen van gezamenlijk beleid en instrumenten (bv. loonkostensubsidie, no risk polis). Deze gezamenlijke uitgangspunten zijn nodig om eenduidig in gesprek te kunnen gaan met werkgevers en hen te faciliteren in het aannemen van werknemers (geen verschil tussen een werknemer uit gemeente x en gemeente y)
4. het gezamenlijk benutten van gelden uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) (gezamenlijk aanvragen vergroot kans op verkrijgen gelden; kennis en expertise van subsidieaanvraag worden gedeeld)

## AWBZ / WMO

Op het thema **AWBZ/WMO** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. het uitwerken van voorstellen over: het subregionaal dan wel regionaal vormgeven van de anonieme hulplijn, op het gebied van beschermd wonen, invulling van cliëntondersteuning/nieuwe rol MEE, bovenlokale speciale voorzieningen en wijze van financieren
2. het inrichten van een organisatievorm voor opdrachtgeverschap, contractering/subsidiëring van zorgaanbieders voor specialistische zorg en begeleiding
3. de samenwerking met het zorgkantoor en de zorgverzekeraars waar het gaat om overdracht en afstemming van de zorg (incl. de extramuraliseringsopgave)
4. afspraken binnen de OGGZ/GGZ-keten om de overdrachtsmomenten van preventie tot maatschappelijke opvang goed te laten verlopen en het maken van afspraken over het niveau van preventie

## JEUGD

Op het thema **jeugd** willen de gemeenten regionaal werken aan:

1. het vaststellen van een beleidsplan, het maken van kwaliteitsafspraken over preventie en het uitwerken van een voorstel voor het oppakken van de doelgroep 16/18-23 jaar (overgang jeugdzorg naar wmo)
2. het inrichten van een organisatievorm voor opdrachtgeverschap, contractering/subsidiëring van zorgaanbieders voor specialistische zorg, pleegzorg, gedwongen kader en nadenken over de financieringsvormen (bv. hoe geven we de goede prikkels? Solidariteit)
3. de transformatie van zorg en het vormgeven van Jeugd- en gezinsteams dmv proeftuinen (2 jaar). Belangrijke aspecten daarin zijn: de gewenste cultuurverandering, de wijze van financieren, het bewaken van kwaliteit, de wijze van monitoren en de evaluatie regionaal aanpakken
4. samen met WMO: de samenvoeging van het AMK en het Steunpunt Huiselijk geweld tot het AMHK
5. actieplan jeugd (integrale aanpak in relatie tot onderwerpen werk en AWBZ/WMO)

## SOCIALE AGENDA UITVOERENDE TAKEN

Naast deze activiteiten op het sociaal domein zijn er op de sociale agenda nog **uitvoerende taken** die gezamenlijk opgepakt worden:

1. de inkoop van volwasseneneducatie
2. faciliteren van de aanvraag en inzet van rijksmiddelen voor cultuurparticipatie
3. de leerplichttaken in het Regionaal Bureau Leerplicht (**RBL**)(voor de Duin en bollenstreek en Leidse regio)
4. het registreren van vroegtijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie), het organiseren van de samenwerking tussen onderwijs en gemeenten om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en het bieden van trajectbegeleiding aan de voortijdig schoolverlaters. Hiervoor zijn de functies van Regionale Meld- en Coördinatie voortijdig schoolverlaten (**RMC**) en de registratie van schoolverzuim en leerlingenadministratie vormgegeven (voor de Duin en Bollenstreek en Leidse regio)

## WIJZE VAN ORGANISEREN

De samenwerkingsagenda van Holland Rijnland wordt dunner op de fysieke agenda. De focus van de agenda verandert daarmee, er komt meer nadruk te liggen op de sociale agenda.

Het terugbrengen van het aantal activiteiten in de Holland Rijnland organisatie heeft gevolgen voor de ambtelijke organisatie. Uitgangspunten bij het terugbrengen van de Holland Rijnland organisatie:

1. opleveren van een besparing van minimaal 25% op de inwonersbijdrage
2. vrijmaken van een substantieel bedrag voor co(financiering) van regionale projecten

Bij het uitwerken van de **ambtelijke** organisatie van Holland Rijnland kunnen de volgende scenario's worden uitgewerkt:

1. Holland Rijnland als **zelfstandige organisatie** waarbij besparing is gerealiseerd
2. Holland Rijnland als **zelfstandige organisatie** waarbij de huisvesting wordt ondergebracht bij een van de deelnemende gemeenten (of bestaande verbonden partij/gemeenschappelijke regeling) en door betreffende gemeente de ondersteuning op gebied van bedrijfsvoering wordt geleverd
3. Holland Rijnland **onderdeel** maken van een (**centrum**) **gemeente**. Daarmee voert een gemeenten de taken uit namens de regio (hosting door één gemeente)
4. Holland Rijnland taken **onderbrengen bij verschillende gemeenten** die de taken namens de regio uitvoeren (hosting door verschillende gemeenten)

Naast de ambtelijke organisatie is de behoefte uitgesproken om de bestuurlijke drukte te verminderen. Voorstel is de **bestuurlijke organisatie** van Holland Rijnland als volgt vorm te geven:

1. een kleiner **Algemeen Bestuur (AB)** waarbij gedacht wordt aan maximaal twee deelnemers per gemeenten waarbij een AB wordt georganiseerd waar maximaal 28 deelnemer zitting nemen
2. het **Dagelijks Bestuur (DB)** kan bestaan uit vier portefeuillehouders en een voorzitter (totaal vijf leden)
3. de **Portefeuillehoudersoverleggen (PHO's)** hebben hun meerwaarde in het verleden bewezen. Dit wordt belangrijk gevonden om in stand te houden, waarbij aandacht uit moet gaan naar een slimme wijze van organiseren. Denk bijvoorbeeld aan een combinatie van PHO's en netwerkbijeenkomsten
4. voor **raadsleden** is het van belang dat ze nauw betrokken blijven bij de samenwerkingsopgaven van de regio. Met een jaarlijks regiocongres en aanvullend drie inhoudelijke themabijeenkomsten, worden raadsleden op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen. Daarnaast kunnen raadsleden op eigen initiatief bijeenkomsten/gesprekken organiseren indien hier behoefte aan is en de noodzaak ervan wordt ingezien

## VERVOLGPROCES

De komende maanden zullen een aantal stappen genomen moeten worden om de samenwerking te organiseren :

1. het opheffen van de stuurgroep Holland Rijnland en de ambtelijke begeleidingsgroep. De taken ten behoeve van de tweede fase #Kracht15 over te dragen aan het Dagelijks Bestuur
2. het Dagelijks Bestuur werkt met de nieuwe colleges van B&W en de raden de koers #Kracht15 verder uit (daarbij denkt de stuurgroep aan een collegewerkconferentie of een DB dat in overleg met de colleges het gesprek op clusterniveau voert)
3. opstellen een voorstel wijziging van de gemeenschappelijke regeling (gepland AB van juni)
4. voorleggen aan de raden voor definitieve besluitvorming (nieuwe begroting cq begrotingswijziging uiterlijk AB van december)
5. vragen klankbordgroep van raadsleden (en/of afzonderlijke raadsleden) het DB te adviseren over het betrekken van de raden



## **WAT BETEKENT DIT VOOR DE HUIDIGE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING?**

Voor de **huidige gemeenschappelijke regeling** betekent dit dat de volgende aspecten in de gemeenschappelijke regeling komen te **vervallen**:

### **Economische zaken:**

1. regionale economische ontwikkelingsstrategie (REOS);
2. bedrijventerreinenstrategie; (geen urgentie - cluster)
3. regionale visie toerisme en recreatie

### **Natuur en Landschap**

1. het vaststellen en periodiek actualiseren van een landschapsbeleidsplan (uitvoeringsplannen wel)

### **Ruimtelijke ordening**

1. het vaststellen en periodiek actualiseren van een Regionaal Structuurplan (RSP) c.q. een regionale structuurvisie
2. Geen herstructureringsprogramma op regionaal niveau

### **Verkeer en vervoer**

1. het instellen en beheren van een regionaal mobiliteitsfonds
2. het vaststellen en jaarlijks actualiseren van een regionaal prioriteiten- en investeringsprogramma

Voor de **nieuwe gemeenschappelijke regeling** betekent dit dat met de volgende aspecten rekening gehouden moet worden:

1. het is van belang afspraken te maken over de middelen die gemeenten beschikbaar stellen voor het benutten van kansen en organiseren van cofinanciering (op het thema economie)
2. ten behoeve van de sociale agenda is het de overweging waard (op het gebied van de drie decentralisaties: werk, AWBZ/WMO en jeugd) artikelen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling, als gemeenten verder zijn in het uitwerken van de samenwerking (een voorbeeld is de inkoop van jeugdzorg).

## BIJLAGEN

Deze notitie is het resultaat van een proces waarin gemeenten een intensief traject hebben doorlopen in het benoemen van hun gezamenlijke regionale ambities en de manier waarop zij hun samenwerking willen vormgeven. In dit proces zijn verschillende producten opgeleverd en bijeenkomsten georganiseerd om te komen tot bovenstaande samenwerkingsagenda.

Om het Algemeen Bestuur maximaal te faciliteren in het voeren van het juiste gesprek, is er voor gekozen een korte en overzichtelijke notitie op te stellen. Om deze reden is niet alle informatie opgenomen in de tekst die is gehanteerd in de laatste weken van het proces #Kracht15.

Twee onderdelen zijn opgenomen als bijlage.

1. taakanalyse Holland Rijnland. De taakanalyse is een weergave op hoofdlijnen van de taken die plaatsvinden in de organisatie Holland Rijnland en welke kosten en baten gemoeid zijn met het uitvoeren van deze taken.
2. een verzameling verslagen van de gesprekken die hebben plaatsgevonden tijdens het regio congres op 15 januari. Raadsleden zijn met elkaar in gesprek gegaan over de inhoudelijke thema's : agenda ruimte & economie en de sociale agenda (jeugd, werk en AWBZ/WMO). Om een sfeerbeeld mee te geven en een beeld van de inhoudelijke standpunten, zijn deze gespreksverslagen opgenomen in de bijlage.